

SIRIKOZY
Hereiset

#3

PÄIVÄN PÄÄTÖS

Kuvittanut Johanna Lumme

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

*Kirjailija kiittää rahoituksesta Taiteen edistämiskeskusta
ja Valtion kirjallisuustoimikuntaa.
Suunnaton kiitos myös sarjan kaikille lukijoille!*

Teksti © Siri Kolu ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2024
Kuvat © Johanna Lumme ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47921-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

SISÄLLYS

Etsintä alkaa 9

Pyörällä pakoon 14

Takaispuiston sankari 19

TOIVOSTA 24

Maailman tärkein asia 25

Käytävä pimeään 31

Kauhun kieli 36

KOHTALOSTA 41

Muurahaiset 42

Kalpiaiset 48

Soturi ja Surujenkantaja 59

Matka aavikon halki 66

Liiskaajakaksoiset 74

Mahdoton valinta	80
Lintiäiset ja Julmut	89
Arpituointi	97
Nuuskujen laakso	100
PERIKSIANTAMATTOMUUDESTA	107
Kaukonaama	108
Huonoja uutisia	116
Heinämetsän tuho	122
Puu ja rauta	128
Takuumies	134
Yön koskettamat	141
Riikinkäärmeen ehto	145
Sisareni mun	148
Päivänkoiton perusmeininki	154

Sisarsopimus	159
Uskollinen vieras	168
Korkea-arvoinen neuvottelu	173
Seuraava siirto	179
Tilanne kääntyy	183
Vaihtokauppa	187
Piikki	192
Takuut	196
Kita kiinni	204
Jälkipeli	209
Leidin linnan lapset	215
Sopimus	220
Jäähyväiset linnanpihalla	227
Paluu	232

Etsintä alkaa

Puristin kädessäni Lumin minulle jättämää kirjelappua ja sydämeni tuntui jäätyvän surusta ja huolesta.

Leo.

Lupaus pitää pitää. Hei hei.

Lumi.

Lumi oli lähtenyt kotoa varhaisina aamun tunteina, ennen muun perheen heräämistä. Hän oli mennyt hereisten luo. Lumin mielestä hän oli tehnyt hereisten kanssa vaihtokaupan. Hän ajatteli, että ystäväni Kiril oli parannettu sillä ehdolla, että Lumi lähtisi hereisten mukaan. Se oli se lupaus, joka kirjeen mukaan *piti pitää*. Hän oli miettinyt näitä asioita yksinään, kirjoittaessaan lappua kirjain kirjaimelta. Hän oli vasta oppinut kirjaimet.

Sisareni oli tuolla jossain, yön olentojen ympäröimänä. Jos häntä alkaisi pelottaa, kuka lohduttaisi häntä? Kuka pitäisi hänestä huolta, kun hänelle tulisi jano tai nälkä tai väsymys? Sisareni oli vasta seitsemän. Hän ei selviäisi itseksensä.

Vanhempani pukivat kiireessä ulkovaatteita päälle. Äiti sanoi ottavansa auton ja lähtevänsä ajelemaan teitä läpi. Isä lupasi kiertää lähikorttelit pyörän kanssa.

– Kadonneiden etsimisessä ensimmäiset tunnit ovat ratkaisevimmat, äiti sanoi. – Meidän on vielä mahdollista tavoittaa Lumi.

Hän antoi minulle ohjeen, että minun piti pysyä kotona sen varalta, että Lumi päättäisi palata kotiin.

– Monet kotoa karkaajat ovat tulleetkin toisiin ajatuksiin. Siksi on tärkeää, että täällä kotona on joku vastassa.

Minä nyökyttelin, vaikka olin ihan kaikesta eri mieltä. Tiesin varmasti, ettei Lumi olisi palaamassa omin päin. Äidin tulkinta tilanteesta oli ihan väärä. Lumi ei ollut karannut kotoa. Hän ei ollut suuttunut meille ja päättänyt lähteä seikkailemaan suureen maailmaan. Tämä oli paljon vakavampaa. Hereiset olivat houkutelleet hänet mukaansa.

En puuttunut äidin puheisiin ja vanhempieni lähtöaikeisiin yhdestä ainoasta syystä. Heidän poissa ollessaan saisin pakattua etsintäreissulle rauhassa. Halusin lähteä Lumin perään vanhempieni estelemättä, ja se onnistuisi parhaiten silloin kun kumpikaan heistä ei ollut kotona. Istuin olohuoneen sohvalle teeskentelemään rauhallista. Heti kun auto oli kaasuttanut pihatieltä ja isä oli rytmistänyt pyörällään omalle reitilleen, pomppasin ylös ja aloin nopeasti pakata.

Mitä ihminen tarvitsee mukaansa, kun aikoo hakea sisarensa takaisin hereisten luota?

Panssarin? Tankin? Pari rynnäkkökivääriä?

Entä jos sellaisia ei nyt satu olemaan takataskussa, niin mitä sitten?

Taskulamppu, varaparisto. Paljon eväitä, useampi pullo vettä. Tulitikut, jos jossain pitäisi tehdä nuotio. Köytystä kiipeämiseen. Taiteltava retkialusta lepäämiseen. Kii- karit. Kerroksittain vaatteita: fleece kylmyyteen, kuoritakki tuulta pitämään.

Hetken aikaa istuin lamaantuneena tavaroiden keskellä. Ajattelin kaikkia niitä hereisiä, joita olimme tais- telussamme kohdanneet. Hevosmaisia Nelistäjiä, jotka talloivat vihollisen jalkoihinsa. Lentäviä hereisiä, Jynt- tysiä, joiden uhri saattoi kuolla verenhukkaan muuta- missa sekunneissa.

Riikinkäärmeen kaltaisia hereisiä, jotka lamasivat vi- holliset mielensä voimalla ja olivat siksi voittamattomia. Lumin kimppuun hereiset eivät olleet koettaneet hyök- kätä. Hän rakasti hereisiä ja ne häntä. Mitä tapahtuisi, kun koettaisin salakuljettaa Lumin takaisin kotiin? Jos- tain syystä en uskonut, että hereiset suhtautuisivat sii- hen ystävällisesti.

Muisto tuikahti mielessäni, kuulin Lumin ihastuneen naurun, kun hän näki hereisiä ensimmäisen kerran, kun ne kerääntyivät hänen ympärilleen ja nostivat kannateltavaksi ilmaan. Lumi oli aina ollut niiden erityinen.

Tajusin, että minun piti ajatella Lumia, ei hereisiä.

Minun pitäisi keskittää kaikki ajatukseni siihen, että pelastaisin sisareni. Jos mieltäisin, mitä vaaroja minulla oli edessäni tai miten mahdottoman riskin ottaisin noustessani hereisiä vastaan, voisin saman tien jäädä kotiin.

Survoin tavarat reppuuni. Pitkään pohdittuani otin mukaan myös aseeni, kevyen taistelukeihään ja pikkumiekan. Hetken tuumittuani otin mukaan myös Kirilin jousipyssyn ja nuolia. Omat aseeni olivat lähitaisteluaseita ja lentävien hereisten kanssa lähitaisteluun ei kannattanut käydä. En ollut Kirilin veroinen ampuja, mutta pelkkä ampumisen uhka saattoi pitää lähestyvät viholliset kauempana.

Naurahdin, kun lastasin tavaramäärää pyörään. Pääsisinkö edes Lumin perään naurettavan tavaramääräni takia? En suostunut karsimaan mitään. Kyllä aseiden piti olla mukana. Jos ei muuta, niin ainakin oman turvallisuudentunteeni vuoksi.

Pyörällä pakoon

Kotoa lähtiessä valitsin hiljaisimmat sivutiet. Talutin pyörän yhden ojan yli ja suuntasin ryteikköistä takapihareittiä pois omalta asuntoalueeltani. Pysyin poissa koululle ja keskustaan vieviltä isoilta teiltä. Olin hyvin tietoinen siitä, että isä oli lähtenyt pyöräilemään lähikatuja vain hetki sitten.

Jos isä kohtaisi minut varustekassin kanssa, hän passittaisi minut kotiin tai lähtisi mukaani. Jostain syystä olin varma, että kumpikin vaihtoehto saisi pelastusyrityksen epäonnistumaan. Olin siitä satavarma. Minun piti lähteä yksin, ilman vanhempiani.

Lumin kirje oli osoitettu minulle. Oli selvää, miksi. Minä olin rukoillut Lumia pyytämään hereisiltä apua Kirilin parantamiseksi. Leidi oli parantanut Kirilin yön haavan, mutta maksuksi siitä Lumi oli lupautunut lähtemään heidän mukaansa.

Lumin lähtö oli minun vikani.

Asioiden palauttaminen kuntoon oli minun tehtäväni.

Mielessä välähti myös se, mitä vanhempani joutuisivat käymään läpi, jos onnistuisin livahtamaan heidän etsintäpartioltaan: kun he palaisivat kotiin, toinenkin lapsista oli kadonnut. Olin jättänyt heille lapun keittiön pöydän päälle, kaakaokuppini viereen. Mitkään sanat eivät tuntuneet kertovan siitä, mitä olisin halunnut heille välittää, mutta kirjoitin edes tämän:

Hei äiti ja isä. Olen lähtenyt etsimään Lumia omin päin.

Älkää olko minusta huolissaan. Pakkasin eväitä.

Palaan kotiin, kun tehtävä on suoritettu.

Keksikää kouluun jokin uskottava selitys.

Älkää etsikö minua. Minulla ei ole hätää.

T: Leo

Viimeistä lausetta mietin pitkään. Voinko sanoa, että minulla ei ole hätää? Samaan aikaan pakkasin kaikki aseeni ajatellen, että minulla olisi edes pienet mahdollisuudet selvitä, jos hereiset kävisivät vihamielisiksi. Olin kohdannut hereisiä taistelussa vain joukolla, niin että äiti ja isä olivat kanssani taistelukolmiossa. Nyt mitään kolmiota ei olisi, olin täysin yksin. Se, että minulla ei ollut hätää, oli maailmanluokan valhe. Samaan aikaan ajattelin, että minuun verrattuna Lumi oli vielä isommassa pulassa.

Olin metsäsuoralla, jossa tontit rajautuivat isompaan

lähimetsään. Ajattelin olevani turvassa. Paikka, josta ajattelin aloittaa oman etsintäni, oli jo ihan lähellä. Juuri silloin kuulin isän äänen, vähän epätoivoisen:

– Lumiiii, isä huusi. – Lumi kuuletko?

Hän tuntui olevan yllättävän lähellä. Sydän pomppi ulos rinnasta, jalat alkoivat täristä polkimilla.

Toivoin, että isän ääni kantautui jostain kauempaa, että isä oli jossain Ohdakeojalla päin, mutta en voinut olla varma. Hän saattoi olla ihan perässäni ja napata kuoritakin hupusta kiinni koska tahansa. Kaadoin pyörän kuusten sekaan ja kyykötin havutiheikössä hiljaa. Oma uljas pelastusretkeni oli muuttunut noloksi piileskelyksi. Mielessäni kaikui isän ääni.

Mitä sinä oikein ajattelit, Leo? Miten paljon huolta te lapset haluatte meille aiheuttaa?

Me olemme taistelleet teitä suojellaksemme joka yö syntymäsi jälkeen. Olemme opettaneet teidät hyvin: me pärjäämme, kun pysymme yhdessä. Mitä te teette? Te karkaatte hereisten perään omin päin ja unohdatte jokaisen viisaan neuvon. Sinä tiedät, että äitisi on suunniltaan huolesta, kun Lumi on kateissa. Näinkö sinä meitä autat, karkaamalla itse?

Mitä pidemmälle ääni puhui päässäni, sitä vähemmän se kuulosti viisaalta isältäni. Se kuulosti nalkuttavalta omaltatunnoltani, ja ikävä sanoa, että se taisi olla täysin oikeassa.

Odotin loputtoman pitkiä minutteja varmistaakseni, että isä oli kääntynyt kotiinpäin. Vasta kun linnut olivat taas alkaneet aamuriitelystä, uskalsin kurkistaa tielle. Tie oli autio, ketään ei näkynyt. Nostin pyörän ja jouduin asettelemaan tavaroitani pitkään pyörän kyytiin, ennen kuin pystyin ajamaan.

Loppumatka tuntui muutamalta polkaisulta. Saavuin Takaispuistoon, hylättyyn leikkipuistoon, jossa olin juhlinut Kirilin kanssa yön haavan paranemista vain ihan muutama hassu hetki sitten. Heti Lumin lapun luettua minulla oli ollut mielessä pienenpieni aavistus siitä, että täältä minun täytyi aloittaa Lumin etsintä.

Vaikka Takaispuisto oli rakennettu Ohdakeojan omakotitaloalueen taakse, puisto ei ollutkaan saanut nimeään siitä, että se sijaitsi jonkin takana. Näin olin luullut koko ikäni. Opin nimen oikean merkityksen vasta vähän aikaa sitten. Puisto on saanut oudon nimensä sanasta *takaisin*. Takaispuisto on paikka, johon mennään, jos on saanut jonkun tai jonkin takaisin.

Ja jälleen kerran – näin minä luulin eiliseen asti. Siksi olin koettanut järjestää Kirilille siellä ne paranemisbileet, kun saimme yön haavan hoidettua ja normaalielämän takaisin. Bileet olivat surkeat ja ihan syystä. Kaikki oli vielä kesken. Eilen meillä oli siitä vain hailakka aavistus.

Tätä mietin pakatessani: entä jos puiston nimi oli vihje ja takaisin-sanan merkityksiä oli kaksi?

Entä jos Takaispuistoon pitikin mennä, jos halusi jonkun takaisin.

Totta kai puisto oli paikka, johon minun piti mennä.

Takaispuiston sateessa rämettyneiden zombie-karusellihevosten näkeminen tuotti minussa helpotuksen tunteen. Tästä tämä alkaisi. Saisin Lumin palaamaan, kun ratkoisin jokaisen palasen tätä arvoitusta. Nyt ensiksi minun pitäisi selvittää, pääsisinkö puistosta jollain tavalla Lumin perään.

Helpotus vaihtui uuteen säikähdykseen, kun tajusin, ettei puisto ollut ihan entisellään: puistonpenkillä nukkuu joku.

Takaispuiston sankari

Kiril nousi silmiään hieroen makuupussistaan, kun rä-
mistelin pyörällä puistonpenkin eteen.

– Onko joku hätä, ajaako sua joku takaa? Kiril kysyi.

– Isä vain, sanoin.

Kiril purskahti nauruun.

– Sanot sen kuin se olisi maailman normaalein asia.

Kaikkiahan ne isät ajaa takaa.

Lauseen loppuun repesi valtava haukotus. Kiril venyt-
teli ja näytti silti, ettei puistonpenkillä nukkuminen ollut
hänen lempipuuhaansa. Hänen tukkansa seiso, jos mah-
dollista, vieläkin enemmän pöllönpesänä kuin yleensä.

Tajusin, että hän oli päivystänyt Takaispuistossa koko
yön.

– Miten sinä täällä olet? ymmärsin kysyä.

– Sepä se, Kiril sanoi. – Menin kotiin ja ajattelin että
hyvä homma, kovat hommat on ohi. Mutta sitten yht-
äkkiä alkoi se kutina. Se sanoi: *Mihin tahansa Leo on me-
nossa, älä anna hänen lähteä yksin.*

– Kutina, sanoin.

– No se hereiskutina, jota minulla oli niiden yön muurahaisten kanssa. Joka hävisi sitten kun Leidi otti ne haavasta takaisin. Tämä viime yönä tullut kutina oli toisenlaista, vähän hiljaisempaa, ikään kuin sen kutinan muisto. Se kutina kertoi, että mikään ei ole oikeasti ohi vaan homma kääntyy vielä pahemmaksi. Ja kun sitä kutinaa kuuntelin, se ei ollutkaan ehdotus, vaan vaatimus. Se kutina vaati, että puen paljon päälle ja oikeastaan minun pitää juosta tänne keskellä yötä, ettet vaan ehdi livahtaa tästä ohi. Silloin minä olisin epäonnistunut.

– Livahtaa ohi, minä toistin. – Minä olen tässä nyt livahtelemassa jonnekin.

Näytti siltä, että Kiril oli paljon pidemmällä tässä seikkailussa kuin minä.

– Olethan sinä! Sinulla on aseet ja kaikki, Kiril sanoi ja poimi varustepinkasta jousensa ja nuoliviinensä. – Otit muuten munkin aseet, ihan miettimättä sitä. Se kutina taitaa olla sinullakin.

Tuumin hetken ja tajusin, että Kiril oli oikeassa.

Heti kun olin herännyt aamulla, olin tiennyt, että jokin oli pielessä. Olin tiennyt vaistomaisesti, että minun pitäisi tulla Takaispuistoon ja että missään nimessä en saisi olla vanhempieni seurassa.

Tuntui siltä, että meitä molempia oli ohjattu. Hyvin hienovaraisesti, mutta samaan aikaan hyvin päättäväisesti.

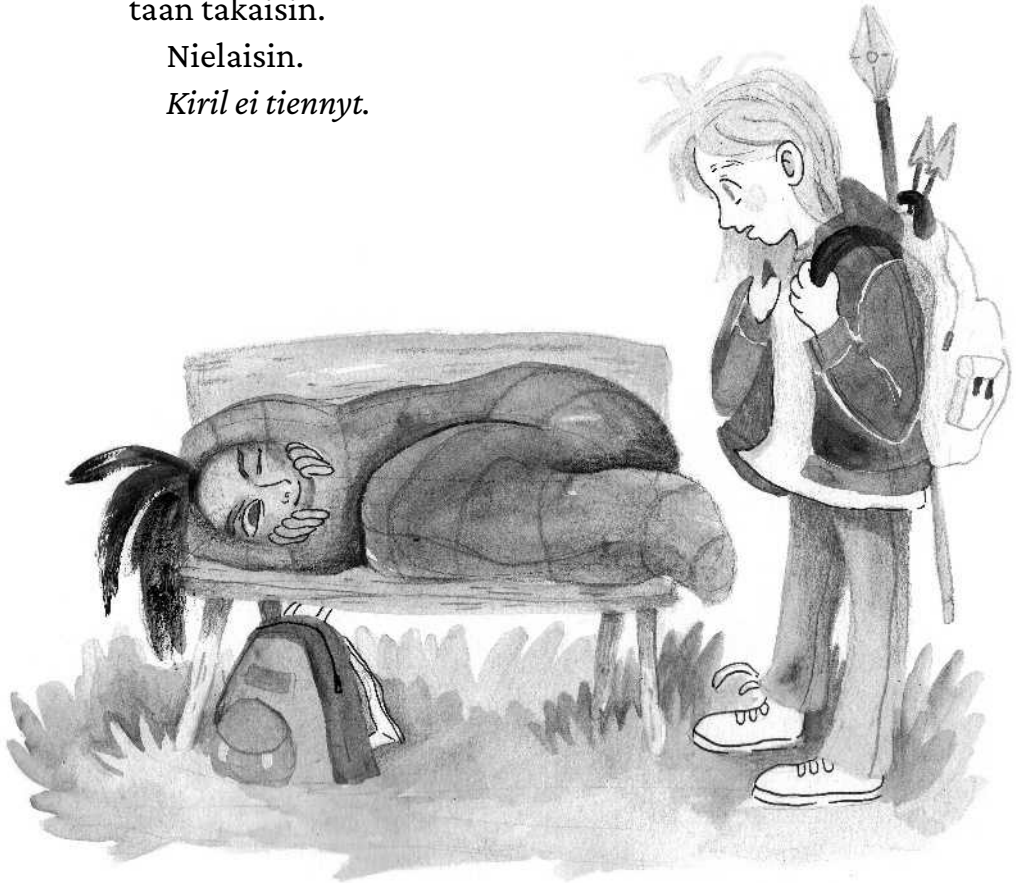
– Miksi me ollaan juuri täällä, Kiril? kysyin.

Ajattelin, että jos Kirilillä olisi hyvä selityspotki päällä, hän saattaisi vastata siihen, mitä en oikeasti tiennyt.

– Takaispuisto on se, josta haetaan takaisin, eikö? Tätä paikkaa ei olla vielä pelattu, Kiril vastasi. – Me yritettiin sitä eilen, kun halusit järjestää minulle ne juhlat paranimisen takia, mutta puisto ei toiminut niin kuin ajateltiin. Mitään ei tapahtunut. Ehkä silloin oli liian aikaista. Niinhän peleissä joskus on. Pitää odottaa, että joku kenttä aukeaa. Nyt on sun vuorosi kertoa, ketä me haetaan takaisin.

Nielaisin.

Kiril ei tiennyt.

Olimme puhuneet koko tämän ajan, eikä hän tiennyt, että sisareni oli kateissa.

Istuin Kirilin viereen penkille ja kerroin Lumin katoamisesta, viestilapusta ja pehmoitiikeristä, jonka Lumi oli asetellut pitelemään jäähyväisviestiään.

Kiril tuijotti minua.

– Lumin lähtö oli minun vikani, Kiril sanoi tyrmistyneenä.

– Ei vaan minun vikani, sanoin tiukasti. – Minä pyysin Lumia auttamaan sinua. Minä tein sen sopimuksen, vaikka en tiennyt, että sellaisen tein.

– Sinun on pakko antaa minun auttaa! Kiril parkaisi. – Meidän täytyy lähteä hakemaan Lumi takaisin, yhdessä! En ikinä antaisi itselleni anteeksi, jos lähtisit yksin.

Kirilin päättäväisyys tarttui minuun, ja aloimme rullata Kirilin makuupussia kokoon yhdessä. Piilotin pyörän pusikkoon lähelle huoltotunnelin suuta. Siirsimme sinne Kirilinkin pyörän. Pidin huolta siitä, että missään penkillä tai ympäristössä ei näkynyt jälkiä siitä, että olimme olleet siellä. En halunnut, että isä tormaishi meidän jälkeemme ja pilaisi kaiken.